

‘...ฝ่ายธรรมวินัยท่านปรบิเจตนา
 เพราะว่าเจตนาฆ่าสัตว์ของพระโสดาบันนี้ไม่มี
 เพราะเป็นพระโสดาเสียแล้ว ไม่มีเจตนาฆ่าสัตว์
 หมดจากเจตนาฆ่าสัตว์ ตั้งแต่ปาณาติบาต
 ผิดศีล ๕ ไม่มีแก่พระโสดา มันอยู่ในศีลทีเดียว
 มันคงทีเดียว เจตนาออกจากศีลไม่มี
 เหตุนี้ที่จะปรบิกันจริงๆ ต้องแล้วแต่เจตนา ...’

 รวมพระธรรมเทศนา พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

กัณฑ์ที่ ๓๑

รัตนสูตร

๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

◆ ————— ◆
 นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (๓ ทน)

กัญจาปี โส กมฺมํ กโรติ ปาปกํ

กาเยน วาจาเยท เจตสา วา

อภพฺโพ โส ตสฺส ปฏิจฺจนทาย

อภพฺพตา ทิฏฺฐปทสฺส วุตฺตา

อิทฺมปิ สงฺฆเ รตนํ ปณฺีตํ

เอเตน สจฺเจเน สุวตฺติ โทตฺตติฯ

พ.พ.(บาลี) ๒๕/๗/๗-๘

ณ บัดนี้ อาตมภาพจักได้แสดงในรัตนคาถา แก่ด้วยสังฆรัตนะ ตามวาระพระบาลี ที่มีในบทรัตนสูตร ที่สมเด็จพระผู้มีพระภาคทรงประทานเชิดชูพระอริยสงฆ์ให้เป็นเนติแบบแผนเป็นตำรับตำราสืบมา ครั้นพระศาสดามีพระชนม์อยู่ เมื่อพระองค์เสด็จดับขันธเข้าสู่ปรินิพพานแล้ว พระธรรมสังฆาจารย์เถระเจ้าทั้งหลายร้อยกรองขึ้นสู่สังคายนาตลอดมาจนกระทั่งเราท่านทั้งหลายจะได้สดับ ณ บัดนี้

ตามวาระพระบาลีที่ในเบื้องต้นว่า กัญจาปี โส กมฺมํ กโรติ ปาปกํ กาเยน วาจาเยท เจตสา วา อภพฺโพ โส ตสฺส ปฏิจฺจนทาย อภพฺพตา ทิฏฺฐปทสฺส วุตฺตา นี่เป็นเนื้อความของพระบาลี พระโสดาบันบุคคลฉะนั้นยังกระทำการอันเป็นบาป อภพฺโพ โส ตสฺส ปฏิจฺจนทาย ถึงกระนั้นท่านก็ยอมไม่ควรเพื่อจะปกปิดซึ่งกรรมอันเป็นบาปนั้นไว้ อภพฺพตา ทิฏฺฐปทสฺส วุตฺตา ความเป็นผู้เห็นทางพระนิพพาน ไม่ควรปกปิดบาปกรรมนั้นไว้ อันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับสั่งแล้ว อิทฺมปิ สงฺฆเ รตนํ ปณฺีตํ แม้อันนี้เป็นรัตนอันประณีตในพระสงฆ์ เอเตน สจฺเจเน สุวตฺติ โทตฺตติฯ ด้วยความกล่าวสัตย์นี้ขอความสวัสดิ์จึงมี นี่แปลเนื้อความของบาลีเป็น

สยามภาษาได้ความเท่านี้ นี่เป็นรัตนอันประณีต ถ้าจะเรียงความเป็นสยามแท้ๆ ไม่ให้เกี่ยวข้องกับพระบาลีเลยก็ได้ว่า พระโสดาบันบุคคลยังทำกรรมเป็นบาปอยู่ ถึงกระนั้น ท่านไม่ปกปิดบาปกรรมอันนั้นไว้ ความเป็นผู้มีทางพระนิพพานอันเห็นแล้ว ไม่ควรปกปิดบาปกรรมอันนั้น อันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับสั่งแล้วอย่างนี้ แม้อันนี้เป็นรัตนอันประณีตในพระสงฆ์ ด้วยความสัตย์นี้ขอความสวัสดิ์จึงมี นี่เนื้อความของพระบาลีคลี่ความเป็นสยามภาษา ไม่เกี่ยวข้องกับพระบาลีเลย ต่อแต่นี้จะอธิบายในเรื่องพระโสดาบันบุคคลต่อไป

พระโสดาบันบุคคลนั้น เราก็มารู้จักว่ารูปพรรณสัณฐานนั้นเป็นอย่างไร เนื้อตัวเป็นอย่างไรไม่เป็นอย่างไรดอก เป็นมนุษย์ธรรมดาแน่ละ แบบเดียวกับพวกเรา เป็นหญิง เป็นชาย เป็นภิกษุสามเณร อย่างนี้แหละ เป็นพระโสดาบันเราก็มารู้ เป็นพระสกทาคามีเราก็มารู้ เป็นอนาคาเราก็มารู้ เป็นพระอรหันต์เราก็มารู้ ไม่รู้จักทั้งนั้น อย่าว่าแต่เราในยุคนี้เลยที่เรารู้ตัวพระโสดา สกทาคา อนาคา อรหันต์นะ ครั้งพุทธกาลแท้เทียว ต่อหน้าพระพุทธเจ้ามีสามเณรเป็นพระอรหันต์องค์หนึ่งอายุได้ ๗ ขวบ เป็นพระอรหันต์สูงสุดในพระพุทธศาสนา ภิกษุหนุ่มก็มีพรรษาหลายพรรษาแล้ว เห็นเณรก็รักใคร่ เนื้อท่านเกลี้ยงเกลาสะอาดสะอาดเป็นลูกมะพร้าวเตี้ย ใจท่านสมบูรณ์บริบูรณ์ เป็นพระอรหันต์ไปทีเดียว ตัดกิเลสเป็นสมุจเฉตปหานแล้ว เข้าไปถามพ่อเณรไม่คิดถึงโยมบ้างหรือ ยังเด็กเล็กอยู่ รักใคร่อยากจะพูดกับสามเณร พ่อเณรไม่หิวข้าวหรือ เย็นๆ นะ เณรก็บอกไปตามหน้าที่ของเณร หนักเข้า เข้าไปใกล้เอามือลูบศีรษะเณรเข้าแล้ว ลูบมือลูบเท้าลูบหัวสามเณรเข้าแล้ว พอไปลูบหัวเข้าเท่านั้นแหละ พระพุทธเจ้าเหลือบพระเนตรมาเห็นเข้าแล้วว่า โอ! ภิกษุหนุ่มไม่รู้จักอะไร ไปจับอสรพิษเข้าที่เขี้ยวที่เดียว ลูบข้างสับมันเข้าที่งาที่เดียว ไม่รู้จักตายเมื่อไหร่ละ รับสั่งหาพระอานนท์ที่เดียว ให้ประชุมหมู่ภิกษุสามเณรพร้อมกัน พระองค์ทรงรับสั่งว่าเราต้องการน้ำที่ในสระอนินดาตนั้นมาชำระพระบาทสักหน่อยหนึ่ง ใครจะไปเอาให้เราได้ก็จงไปเถอะ ไปตามปรารถนา ทรงรับสั่งแล้วท่านก็ดูขงขางอยู่ พระอรหันต์ชีณาสพเจ้าทั้งหลายท่านก็รู้ ปัญหาข้อนี้ไม่ได้ผูกเพื่อท่าน ผูกเพื่อสามเณรองค์นั้น ส่วนภิกษุปุถุชนก็ไม่ว่างจะไปเอาได้อย่างไรน้ำในสระอนินดาต เหมือนยังกับพวกเราในบัดนี้ ไม่มีฤทธาศักดานุภาพ ไม่มีมรรคผลอันใดที่จะเหาะเหินเดินอากาศไปเอาน้ำสระอนินดาตได้ ก็ไม่อาจจะไปได้เพราะไปไม่ได้จริงๆ เป็นปุถุชนท่านก็สนใจอยู่ พอสมควรแล้วสามเณรก็ลุกขึ้นที่เดียวไปเอาม้อตัมกลักใหญ่ไม่ใช่น้อย เอาเชือกผูกม้อตัมกลักเข้าที่ปากม้อ เอา

เหินบเข้าที่หลังเหมือนคนขึ้นตาลดงนั้น พอเหินบเข้าข้างหลังได้ สามเณรก็ไปในอากาศ เหมือนยังกับหงส์บินไปในอากาศ หม้อต้มกลักใบใหญ่นั้นก็ติดห้อยที่ก้นนั้น ประเดี้ยวเดียวเท่านั้น ไปเอาน้ำสระอโนดาตมาถวายพระบรมศาสดาเสียแล้ว ภิกษุที่จับศีระสามเณรอรหันต์นั้นตกอกตกใจทีเดียว โอ้ตายจริง เราไปลูปเอาศีระพระอรหันต์เข้าแล้ว นี่ไม่รู้จกจริง ๆ อย่างนี้หนา ไม่แกล้งหรงก ท่านไปจับเช่นนั้นไม่ได้แกล้งหรงก รักใคร่อยากจะลูปจะคลำท่าน แต่ไปลูปเอาศีระพระอรหันต์เข้าหาตัวไม่

บัดนี้เราก็อไม่รู้ หญิงก็ดี ชายก็ดี ภิกษุสามเณรในธรรมวินัยนี้ มีธรรมแค่ไหน เราก็อไม่รู้ ว่าพระโสดาบันบุคคลมีธรรมแค่ไหนเราก็อไม่รู้ สกทาคาบุคคลมีธรรมแค่ไหน อนาคามีบุคคลมีธรรมแค่ไหน อรหัตบุคคลมีธรรมแค่ไหนเราก็อไม่รู้

วันนี้จะแสดงทางนิพพานให้ท่านทั้งหลายทราบ ทางนิพพานมีอยู่ ทางนิพพานที่พระโสดาท่านเห็นแล้วมีอยู่ ทางมรรคผลมีอยู่ แต่ว่าเราไม่รู้วาทางมรรคผลเป็นอย่างไร ทางนิพพานเป็นอย่างไร วันนี้ตั้งใจจะแสดง จึงได้ทำเรื่องของพระโสดาขึ้นเป็นตัวอย่างเป็นตำรับตำรา

พระโสดาบันบุคคลนั้นยังทำชั่วอยู่จริง ๆ หรือ? ว่า ภิกขุจาปิ โส กมมํ กโรติ ปาปกํ แปลตามคำศัพท์ชัด ๆ ว่า โส โสดาปนุโน อันว่าพระโสดาบันนั้น กโรติ ยังกระทำอยู่ กมมํ ซึ่งการงานหรือซึ่งกิจการ ปาปกํ อันลามก กระทำกรรมลามกอยู่จริง ๆ หรือ? พระโสดาบันนะ กายเณ ด้วยกาย วาจาเณ วา หรือว่าด้วยวาจา เจตสาเณ วา หรือว่าด้วยใจ ยังความชั่วด้วยกาย ด้วยวาจา หรือว่าด้วยใจ เหมือนมนุษย์ปรกติธรรมด่าอย่างนี้หรือ? ก็เหมือนอย่างนี้แหละ ตัวอย่างจะชักมาให้ปรากฏว่าท่านทำความชั่วอย่างไร

ลูกสาวเศรษฐีเขาเอาไว้นปราสา ๗ ชั้น สงวนไว้เป็นอันดี เธอก็เป็นสาวเต็มเนื้อเต็มตัวแล้ว อายุ ๒๐ กว่าแล้ว มีสาวใช้รักษาอยู่คนหนึ่ง ต้องการอะไรก็ใช้สาวใช้นั้น ตัวอย่างบนปราสา ๗ ชั้นนั้น วันหนึ่งนายเนสาทพรานป่า ฆ่าเนื้อได้เป็นอันมากแล้วก็บรรทุกเกวียนมาในเมือง เมื่อเข้ามาในเมือง ธิดาเศรษฐีอยู่บนปราสา ๗ ชั้น ได้เห็นนายเนสาทพรานป่านั้นชื่นเนื้อมาจากป่า ร่างกายแกกำยำล่ำสันใหญ่โตดี แข็งแรงดี ก็นี้รักใคร่นายเนสาท อยากจะได้เป็นสามี ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร แกมาหลายครั้งหลายหน หนักเข้าธิดาเศรษฐีนั้นทนไม่ได้ อยากจะได้จริงๆ รักใคร่จริงๆ ปลอมแปลงลงมาจากปราสา ๗ ชั้น เวลานั้นนายเนสาทกลับไปยังป่าที่อยู่ของตน ตามไป ตามเกวียนนายเนสาทไปนั้นแหละ เมื่อไปถึงกลางป่าทำไม้เช่นนั้นละก็ ฝ่ายนาย

เนสาทก็สงสารเพราะเห็นเป็นหญิง ให้ขึ้นไปบนเกวียนด้วย ก็ไปอยู่กับนายเนสาท เป็นสามีภรรยากัน มีลูก ๗ คน แต่ว่าเวลาทำกิจการหน้าที่ของสามีเขา สามีเขาก็ทำตามหน้าที่ ฝ่ายภรรยาก็ทำตามหน้าที่ นายเนสาทก็ไปล่าเนื้อ เวลาเช้าก็ต้องมีธนูหน้าไม้ บ่วงแหลนหลาวต่างๆ เครื่องประหารสัตว์ป่า ฝ่ายภรรยาเมื่อนายเนสาทได้สัตว์ป่าได้เนื้อมา ฝ่ายภรรยาก็แลเนื้อทำไป จะเป็นเนื้อเค็มเนื้อแห้งก็ทำไปตามหน้าที่ จะปิ้งจะย่างจะแกงอะไรก็ทำตามหน้าที่ ทำตามหน้าที่ของภรรยา เวลาเช้านายเนสาทก็ไปล่า เวลาค่ำเวลาเย็นฝ่ายภรรยาก็จัดบ่วงแหลนหลาวเครื่องประหารสัตว์ป่าเหล่านั้น ที่นายเนสาทใช้อย่างไร ก็เอาไว้ที่หน้าประตูเสมอให้สามี นี่จะมีคำถามสอดเข้ามาว่าเมียนายเนสาทเป็นพระโสดาบันไม่ทำบาป ไม่รู้หรือว่านายเนสาทนะไปทำบาป ไปล่าสัตว์ไปทำลายชีวิตสัตว์ รู้ ทำไมจะไม่รู้ รู้เสียเกินรู้อีก เมื่อรู้เกินรู้เช่นนั้นแล้วทำไมจึงทำเช่นนั้นเล่า ก็ต้องมีคำแก้ว่าเพราะเมียของนายเนสาท ลงได้เป็นผิวเป็นเมีย ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ ผิวทำอย่างไรก็ต้องปฏิบัติตามคำของผิว ขัดขึ้นผิวไม่ได้ ถ้าขัดขึ้นผิวมันก็ไม่เป็นผิวไม่เป็นเมียนกัน ขัดขึ้นไม่ได้ ขัดขึ้นก็ไม่ใช่เมีย ทุกอย่างไม่ทำให้อนาถร้อนใจเลย ไม่กระทบกระเทือน ปฏิบัติตามหน้าที่ของภรณยานั้นแหละ เรื่องนี้ในอรรถกถาธรรมบทแก้ไว้มีอยู่ ท่านแก้ว่า ธิดาเศรษฐีเป็นพระโสดาบันบุคคลนั้น ทำด้วยสามีปฏิบัติ ไม่มีเจตนาจะให้ฆ่าสัตว์เลยนั้น ทำด้วยสามีปฏิบัติเท่านั้น เรื่องนี้ก็ปรากฏมีอยู่ในมนุษย์โลกเรา

บางทีสามียังฆ่าสัตว์อยู่ ภรรยาเป็นคนรักษาศีล ถ้าว่าสามีนั้นได้ปลาได้เนื้อมาอย่างหนึ่งอย่างใด ภรรยาก็ทำตามหน้าที่ ถ้าว่าเป็นๆ ปลาเป็นเข้า เอาไปปล่อยในน้ำเสีย ไม่ทุบ ไม่ฆ่า ที่ตายแล้วทำไปตามหน้าที่ แต่ที่เป็นๆ เอาไปปล่อยน้ำเสีย ทำอย่างนี้อยู่รำไป ผู้เทศน์นี้เด็กๆ ก็เคยได้ยินเรื่องถึงตึงตึงด่ากัน ภายหลังสามีรู้ อ้อ นี่มันไม่ฆ่าสัตว์ มันไม่ทำบาป ก็สงสารเมีย รักเมีย ที่หลังทำมันเสียให้เสร็จเชียว อ้ายที่เป็นไมให้มีละ ให้ตายมาเสร็จเชียว เขาก็ทำแต่ที่ตายแล้วเท่านั้น นี่ศีลเขาก็ไม่เป็นอันตราย เขาไม่ได้ฆ่าสัตว์ เขาไม่ได้ใช้ให้คนอื่นไปฆ่าสัตว์

แต่ว่าเมียนายเนสาทนั้นชอบกลอยู่นะ สมรู้ร่วมคิดด้วยหรือไม่ เอาศัสตราอาวุธมาพึงไว้ให้แต่เช้าเชียว ที่ประตูนะ รู้ไม่ใช่หรือว่าผิวจะเอาศัสตราอาวุธนี้ไปฆ่าสัตว์ รู้ทำไมจะไม่รู้ รู้เกินรู้อีก จะไม่เป็นสมรู้ร่วมคิดด้วยกันหรือ? นี่หากว่ากฎหมายก็เห็นจะต้องเอากิ่งหนึ่ง ถ้าว่าฝ่ายสามี นายเนสาทจะได้บาปสักขนาดหนึ่งขนาดใด ก็

ต้องเป็นของภรรยาเสียครึ่งหนึ่ง จันฉิมันจึงจะถูกกฎหมาย เพราะว่าสมรู้ด้วยกันนี้ ได้ด้วยกัน เสียด้วยกัน จะมีปรับอย่างนั้นหรือ นี่ท่านไม่ปรับอย่างนั้น

ฝ่ายธรรมวินัยท่านปรับเจตนา เพราะว่าเจตนาฆ่าสัตว์ของพระโสดาบันไม่มี เพราะเป็นพระโสดาเสียแล้ว ไม่มีเจตนาฆ่าสัตว์ หมดจากเจตนาฆ่าสัตว์ ตั้งแต่ปาณาติบาต ผิดศีล ๕ ไม่มีแก่พระโสดา มันอยู่ในศีลทีเดียว มันคงทีเดียว เจตนาออกจากศีลไม่มี เหตุนี้ที่จับปรับกันจริงๆ ต้องแล้วแต่เจตนา พระองค์ทรงรับสั่งว่า **เจตนาหิ ภิกขเว สิลํ** ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เจตนาอันนั้นแหละเป็นศีล ศีล ๕ ก็แล้วด้วยเจตนา เจตนาเป็นตัวสำคัญ เจตนาเป็นศีล เพราะพระโสดาบันท่านมีเจตนาเป็นศีลเช่นนั้น จะปรับพระโสดาบันบุคคลว่าเป็นผู้สมคบกับสามีให้ฆ่าสัตว์นั้นหาสมควรไม่ จึงได้วางเป็นตำรับตำราเนติแบบแผนไว้

ก็ที่พระโสดาบันยังทำความเป็นบาปด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ ทำอย่างไรจึงจะเรียกว่าทำบาป ท่านเพี้ยงพล้ำไป ไม่ได้มีเจตนา แต่เพี้ยงพล้ำไป เมื่อเพี้ยงพล้ำลงไปอย่างหนึ่งอย่างใด ถึงกับเป็นอันตรายต่อศีลบ้าง หรือเกือบจะเป็นบ้าง ท่านก็แก้ไขเสีย ท่านไม่นิ่งเฉยอยู่ ชั่วร้ายด้วยกายด้วยวาจาอย่างใดอย่างหนึ่งของท่าน ท่านก็แสดงต่อเพื่อนพรหมจารีเหมือนภิกษุสามเณรแสดงอาบัติ เมื่อต้องอาบัติแล้วก็แสดงอาบัติต่อเพื่อนพรหมจารีว่าจะไม่ทำต่อไป สัญญากันเสียเช่นนั้น พระโสดาบันท่านก็สัญญาเช่นนั้นแน่นอนทีเดียว ไม่ยกเยื้องแปรผัน เหมือนพวกเราในบัดนี้ รู้ว่าศีลไม่บริสุทธิ์ก็รับสมาทานทีเดียว แก้ไขอีกเสีย นี่ปุณฺณแต่ว่าคล้ายพระโสดาบันบุคคลเหมือนกัน ไม่เป็นคนใจกล้าหน้าดื้อน คอยระแวงระวังอยู่อย่างนี้ เพี้ยงพล้ำแล้วก็แสดงเสีย แก้ไขตัวเสียให้สะอาด เมื่อแก้ไขตัวสะอาดเสียเช่นนี้ก็คล้ายพระโสดาบันบุคคล พุทธศาสนานิยมอย่างนี้ เหตุนี้ที่พระโสดาบันบุคคลท่านไม่ปกปิดบาปกรรมอันนั้น เพราะท่านเห็นทางไปนิพพาน ทางนิพพานท่านเห็นเสียแล้ว ท่านจึงไม่ปกปิดบาปกรรมอันนั้นไว้ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับสั่งไว้อย่างนี้

ทางไปนิพพานนะทางอยู่ที่ไหน ทางอย่างไร ควรจะรู้จักทางไปนิพพานที่พระโสดาบันบุคคลท่านเห็นนะ ทางไปนิพพานนะ จะไปต้องรู้จักพระโสดาบันบุคคลเสียก่อน ที่เป็นพระโสดาบันบุคคลนะ รูปพรรณสัณฐานเป็นอย่างไร เนื้อตัวอยู่ที่ไหน พระโสดาบันบุคคลนะท่านเป็นธรรมกายนะ ไม่ใช่กายมนุษย์ เป็นชั้นๆ เข้าไปตั้งเคยแสดงแล้วอยู่บ่อยๆ ว่า กายมนุษย์นี้มีกายหนึ่ง เราจะเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดต้องเข้าให้ถูกทางมรรคผล ถ้าไม่ถูกทางมรรคผลเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดไม่ได้ ทางมรรคผลนะ

เริ่มต้นจะอย่างไร เริ่มต้นต้องทำใจให้หยุด ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ หยุดตรงนั้นแหละ เมื่อเราเกิดเป็นมนุษย์ ต้องเอาใจไปหยุดตรงนั้นจึงจะเกิดได้ เมื่อเราจะตายจากมนุษย์โลกนี้ หยุดตรงไหนเกิดได้ ต้องไปหยุดตรงนั้น หยุดตรงนั้น ตรงนั้นเป็นที่เกิดที่ดับ ตรงนั้นแหละ กลางนั้นแหละ เมื่อเราอนหลับใจต้องไปหยุดตรงนั้น ถ้าไม่หยุดที่ตรงนั้นหลับไม่ได้ ตรงนั้นเป็นที่หลับ หลับตรงไหนก็ตื่น ตรงนั้น ตรงนั้นแหละเป็นที่หลับที่ตื่น เป็นที่เกิดที่ดับ เป็นที่หลับที่ตื่น แห่งเดียว มีจุดเดียวเท่านั้นแหละ ต้องเอาใจไปหยุดตรงนั้น หยุดตรงอื่นไม่ได้

พอใจหยุดเข้าละก็ พอใจหยุดเข้าสู่ศูนย์กลางนั้นแล้ว พอใจหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้นแหละ กลางของกลางๆๆ ซ้ายขวาน้ำหลังล่างบนนอกในไม่ไป กลางของกลางๆๆ อยู่那儿 พอถูกส่วนเข้า พอไปถึงกำเนิดกลางเข้าเท่านั้น เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ นี่จะเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดนะทางนี้แหละๆ กลางหยุดนี้แหละทางมรรคผลละ กลางที่เดียว เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานก็เป็นจุดอยู่อีกเหมือนกัน หยุดเป็นทางอยู่ ใจก็หยุดตรงจุดนั้น เป็นที่ดูต้อยอยู่ จุดนั้นกลางนั้น พอใจหยุดก็เข้ากลางใจของใจที่หยุดนั้นแหละ กลางของกลาง กลางของกลางที่หยุดของใจนั้นแหละ ไม่ได้เดินทางอื่น เดินทางใจอย่างเดียว กลางของกลาง กลางของกลางในใจหนักเข้า พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล อยู่กลางของดวงใจนั้นแหละ ไม่ใช่อยู่ที่อื่น ก็หยุดอยู่กลางดวงศีลอีก มีรอยหยุด มีที่หยุดอีก หยุดหนึ่งอยู่กลางนั้น พอใจหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดอีกนั้นแหละ กลางของกลาง กลางของกลาง พอถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงสมาธิ ใจก็หยุดอยู่ดวงกลางดวงสมาธินั้นแหละ ในกลางที่หยุดอีก พอหยุดก็เข้ากลางของหยุดนั้น กลางของกลาง กลางของกลาง พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา ใจก็หยุดอยู่กลางดวงปัญญานั้นแหละ พอหยุดถูกส่วนเข้าก็เข้ากลางของหยุดอีก กลางของกลาง กลางของกลาง พอถูกส่วนเข้าเข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติอีกนั้นแหละ หยุดอันเดียวนั้นแหละ พอหยุดแล้วก็เข้ากลางของกลาง กลางของกลางที่ใจหยุดนั้นแหละ พอถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจก็หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะอีก พอหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดอีก กลางของกลาง กลางของกลางพอถูกส่วนเข้า เข้าถึงกายมนุษย์ละเอียด เห็นกายมนุษย์ละเอียด รู้จักเชื่อว่า อ้ายนี้เองเวลานอนฝันละก็ออกไป เวลาไม่ฝันไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหน เตือนนี้เจ้าอยู่นี้เอง ป้อหลออยู่นี้เอง อยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะนี้เองอย่างนี้ อยู่ในกลาง

ดวงวิมุตติญาณทัสสนะนี้ทั้งนั้นทุกกาย เข้าไปเถอะ เข้าไปเป็นชั้นๆ ไป นี่เข้ามาถึง กายมนุษย์ละเอียดยแล้ว แค่นี้เป็นพระโสดาแล้วยัง ยังไกลนัก พระโสดาเป็นกายที่ ๑๑-๑๒ โนนแน่ะ นี่กายเดียวเท่านั้นแหละ ทางก็ต้องไปอย่างนี้เท่านั้นแหละ ไปทางอื่นเป็นไปไม่ได้เด็ดขาดทีเดียว ต้องไปทางกลางอย่างนี้แหละ กลางแบบนี้แหละ พอถูกส่วนใจก็หยุดนิ่ง

ใจของกายมนุษย์ละเอียดยหยุดนิ่งอยู่กลางดวงธรรมที่ให้เป็นกายมนุษย์ละเอียดย พอถูกส่วนเข้าก็กลางของกลางหนักขึ้นไปอีก พอถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอันเดียวหนา หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอใจหยุดก็เข้ากลางของหยุด ของใจหยุดอีกนั่นแหละ กลางของกลาง กลางของกลางหนัก เข้า เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล กลางของกลางหนักขึ้นไป กลางของกลางที่ใจหยุดอีกนั่นแหละ กลางของกลาง กลางของกลางพอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิอีก กลางของใจที่หยุดอีก กลางของกลาง กลางของกลาง ถูกส่วนเข้า ถึงดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญาอีก กลางของกลางที่ใจหยุดอีกนั่นแหละ กลางของกลาง กลางของกลาง พอถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติ กลางของดวงวิมุตติอีก หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติอีก พอหยุดก็เข้ากลางของกลางที่ใจหยุดอีก กลางของกลาง พอถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ พอถูกส่วนเข้า กลางของกลางหนักเข้าไปอีก พอถูกส่วนเข้า เห็นกายทิพย์ ทำอย่างนี้แหละ นี่เข้าไป ๒ กายแล้วเห็นใหม่ละ ๓ กายแล้ว มาจากกายมนุษย์ จนถึงกายมนุษย์ละเอียดย เข้าถึงกายทิพย์แล้ว

ใจกายทิพย์หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์อีก พอถูกส่วนเข้ากลางของกลางหนักขึ้นไปอีก ที่ใจหยุดนั้น กลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลาง กลางของกลาง ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอหยุดเข้าก็เข้ากลางของใจที่หยุดอีก กลางของกลาง กลางของกลาง พอถูกส่วนเข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็ถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า ถึงดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงกายทิพย์ละเอียดย

ใจกายทิพย์ละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียดแบบเดียวกัน พอถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า ถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า ถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงกายรูปพรหม

ใจกายรูปพรหมหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า ถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงกายรูปพรหมละเอียด

ใจกายรูปพรหมละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด พอถูกส่วนเข้าก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีลถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงกายรูปพรหม

ใจกายรูปพรหมหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ถูกส่วนเข้า ใจก็หยุด เข้าที่ใจหยุดนั้นเข้ากลางของกลาง ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน เข้ากลางของกลางใจที่หยุดอีก เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า ถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ

ญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงกายอรุป
พรหมละเอียด

ใจกายอรุปพรหมละเอียดหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรุป
พรหมละเอียด พอถูกส่วนเข้าก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมา
นุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึง
ดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลาง
ดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า
ก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณ
ทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงกายธรรม รูป
เหมือนพระปฎิมากรเกิดดอกบัวตูม ใส่เป็นกระจกคันฉ่องส่องเงาหน้านี้แหละ ธรรมกาย
โคตรภูละ นี่แหละต่อไปจะเป็นพระโสดาละ ไปอีกชั้นที่ ๒

ใจของพระธรรมกายหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ตรงนี้จะ
แปลกละ ดวงธรรมวัดผ่าเส้นศูนย์กลางเท่าหน้าตักธรรมกาย หน้าตักกว้างแค่ไหน
วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง กลมรอบตัว ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนะเท่ากัน ใจ
ธรรมกายก็หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย หยุดหนึ่งเฉยพอถูกส่วน
เข้าใจก็หยุด พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลาง
ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล ใหญ่ออกไป ดวงธรรม
เท่าไหนก็ใหญ่เท่านั้น หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุด
อยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา
พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวง
วิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึง
ธรรมกายละเอียด หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกิดดอกบัวตูม ใส่หนักขึ้นไป นี่เป็นพระ
โสดาแล้วหรือ ยังไม่ใช่ นี่เป็นธรรมกายโคตรภู

ธรรมกายนั้นเรียกว่า พุทธรัตนะ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายกลมเท่าหน้าตักธรรมกาย
นั้นเรียกว่าธรรมรัตนะ ธรรมกายละเอียดอยู่ในกลางดวงธรรมรัตนะนั้นเรียกว่าสังฆรัตนะ นี่ตัว
จริงอยู่ตรงนี้จะ เป็นพระโสดาแล้วหรือยัง ยัง นี่แหละตอนนี้แหละจะเป็นพระโสดาละ
จะรู้จักพระโสดาเดี๋ยวนี้แหละ

ธรรมกายละเอียดเอาใจธรรมกายละเอียดหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้
เป็นธรรมกายละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน วัดผ่าเส้น

ศูนย์กลางกลมรอบตัวแบบเดียวกัน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุสสนาสติปัฏฐาน เข้า
กลางของใจที่หยุด กลางของกลางๆ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล
พอใจหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดอีก กลางของกลางๆ พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวง
สมาธิ ใจก็หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ พอถูกส่วนเข้าก็เข้ากลางของใจที่หยุดอีก
กลางของกลางๆ พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญาอีก เข้า
กลางของใจที่หยุดอีก กลางของกลางๆ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลาง
ดวงวิมุตติอีก เข้ากลางของใจหยุดอีก กลางของกลางๆ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวง
วิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะอีก พอถูกส่วนเข้า กลาง
ของกลางๆ หนักเข้า เห็นกายพระโสดา หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูม ไส
เป็นกระจก้นฉ่องส่องเงาหน้า แต่ว่ากว่าจะเข้าถึงพระโสดานะ ในระหว่างที่เดินผ่านมา
นั้นแหละ ท่านเห็นทุกขสัง สมุทัยสัง มรรคสัง นิโรธสัง ตามหน้าที่ของท่าน เห็นจริงๆ จังๆ
เห็นแท้ๆ เห็นปรากฏทีเดียว ท่านก็ได้บรรลุพระโสดา หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอก
บัวตูม นื่องค์พระโสดา นี่ตัวพุทธรัตนะเหมือนกัน แต่ว่าเป็นพระโสดาเสียแล้ว นี่
แหละเป็นพระโสดาบันบุคคลแค่นี้ นี่รู้จักไหมละโสดา รูปเหมือนพระปฏิมากรเกตุดอก
บัวตูม ไสเหมือนกระจก้นฉ่องส่องเงาหน้า หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูม ไส
นี้ธรรมกายหยาบของพระโสดา ธรรมกายละเอียดของพระโสดายังมีอีก

ใจของพระโสดาหยุดนี้อยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระโสดา วัดผ่าเส้น
ศูนย์กลาง ๕ วา กลมรอบตัว พอถูกส่วนเข้าก็เข้ากลางของใจที่หยุด พอถูกส่วนเข้าก็
เห็นดวงธัมมานุสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุสสนาสติปัฏฐาน พอใจ
หยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล
พอใจหยุดเข้ากลางของหยุดหนักขึ้นไป พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่
ศูนย์กลางของดวงสมาธิอีก พอใจหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลาง
หนักเข้า พอถูกส่วนเข้าเข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญาอีก พอใจ
หยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลาง กลางของกลางหนักเข้า พอถูกส่วน
เข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติอีก พอใจหยุดก็เข้ากลางของใจที่
หยุดนั้น กลางของกลาง กลางของกลางหนักเข้า พอถูกส่วนเข้าเข้าถึงดวงวิมุตติ
ญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ พอถูกส่วนเข้าก็เห็นธรรมกาย
พระโสดาละเอียด หน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

นั้นธรรมกายพระโสดา เป็นพุทธรัตตะ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย วัดผ่า
เส้นศูนย์กลาง ๕ วา กลมรอบตัว นั้นดวงธรรมรัตตะ ธรรมกายพระโสดาละเอียดหน้า
ตัก ๑๐ วา อยู่ในดวงธรรมรัตตะ นั้นแหละสังฆรัตตะ พุทธรัตตะนั้นแหละท่านเป็นผู้
ตรัสรู้ ตรัสรู้สังฆธรรมทั้ง ๔ เข้า เป็นพระพุทธรเจ้าขึ้นทีเดียว เป็นนิมิตกนามเกิดขึ้น
เรียกว่า พุทโธ ธรรมรัตตะนั้นแหละท่านทรงรักษา ให้เข้าถึงพระโสดาได้เช่นนี้เพราะ
ธรรมรัตตะนั้นแหละ นั้นท่านทรงไว้ให้ขึ้นสูงเช่นนี้ ไม่ให้ตกไปในฝ่ายชั่ว นั้นแหละ
เรียกว่าธรรมรัตตะ ธรรมเขาแปลว่าทรงไว้ซึ่งผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว ให้สูง ให้ดี
ให้เจริญหนักขึ้นไป ส่วนธรรมกายละเอียด หน้าตัก ๑๐ วา อยู่ในกลางดวงธรรมรัตตะ
นะ คอยรักษาดวงธรรมรัตตะนั้นไว้ไม่ให้หายไป รักษาไว้ทั้งวันทั้งคืนไม่ได้หยุดได้
หย่อนละ อยู่กับธรรม รักษาธรรมอย่างนั้น สงฺฆเมธ ธาโรโต ธรรมอันพระสงฆ์ทรงไว้
นั้นแหละสังฆรัตตะทรงไว้ ถ้าทรงไว้ได้เรียกว่า สังฆโม ขึ้นทีเดียว ทรงเอาธรรมนั้นไว้
ได้ไม่ให้เป็นไป สงฺฆเมธ ธาโรโต ธรรมอันพระสงฆ์ทรงไว้ นี้ปรากฏอย่างนี้
พุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ สังฆรัตตะ หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูม เป็นพระ
โสดาทีเดียว แล้วก็ทำไปอย่างนี้แหละเข้าถึงพระโสดาละเอียด เข้าถึงพระโสดาละเอียด
ทำไปอย่างนี้แหละ เข้าถึงกายพระสกทาคาหยาบ เข้าถึงกายพระสกทาคาหยาบก็ทำ
ไปอย่างนี้แหละ เข้าถึงกายพระสกทาคาละเอียด เข้าถึงกายพระสกทาคาละเอียดก็ทำ
ไปอย่างนี้แหละ เข้าถึงกายพระอนาคาหยาบ เข้าถึงกายพระอนาคาหยาบก็ทำไปอย่าง
นี้แหละ เข้าถึงกายพระอนาคาละเอียด เข้าถึงกายพระอนาคาละเอียดแล้วก็ทำไปอย่าง
นี้แหละ เข้าถึงกายพระอรหัต หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป
ทำอย่างนี้ในกายพระอรหัต ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงกายพระอรหัตละเอียด เสร็จกิจใน
พระพุทธานุสสาณนี้ นี้แหละหลักพระพุทธานุสสาณ จำเป็นดำรงดำรงไว้ อย่าดูหมิ่น
ดูแคลนหนา พระพุทธรเจ้าไม่เกิดขึ้นในโลกก็ธรรมอันนี้ไม่มีใครแสดง ไม่มีใครบอก ไม่มีใคร
เล่าให้ฟัง ถึงกระนั้นที่เกิดขึ้นแล้วก็ดับเสียเกือบ ๒,๐๐๐ ปี มาเกิดขึ้นที่วัดปากน้ำนี้แล้ว อุตสาห์
พยายามทำกันไป อย่าได้ดูหมิ่นดูแคลนหนา อย่าได้เห็นแก่เหน็ดแก่เหนื่อยแก่ยากแก่ลำบากแต่
เล็กๆ น้อยๆ เมื่อมาประสบพบพระพุทธานุสสาณ พบของจริงละ เข้าถึงของจริงให้ได้ เอาของ
จริงใส่กับตัวไว้ให้ได้ ติดกับตัวไว้ให้ได้ อย่าดูถูกดูหมิ่นหนา ตั้งให้มันแน่นนอนในใจของตัว
แล้วละก็ ไม่เสียที่ที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธานุสสาณ ทั้งภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา

เอาจ้ ก็มีด้วยประการฉะนี้ ๕

